

പുകയില രഹിത വിദ്യാലയം

സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ലഹരി രഹിത വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപന നയത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ദേശീയ പുകയില നിയന്ത്രണ പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായ പുകയില രഹിത വിദ്യാലയം എന്ന സ്വയർജ്ജിത സ്ഥാനം സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളും ആർജ്ജിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഒൻപത് അടിസ്ഥാന ഘടകങ്ങൾ സ്വായത്തമാക്കുന്ന വിദ്യാലയങ്ങൾ, പുകയില/ ലഹരി രഹിത വിദ്യാലയം എന്ന സംസ്ഥാന ആരോഗ്യ വകുപ്പിന്റെ അടിസ്ഥാന സൂചക നിലവാരം സ്വായത്തമാക്കി എന്നാണ് കണക്കാക്കപ്പെടുന്നത്. വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളെ പൊതുജനങ്ങൾ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, പ്രാദേശിക രാഷ്ട്രീയ-സാമൂഹിക- സാംസ്കാരിക നേതൃത്വങ്ങൾ, നിയമ നടപ്പാക്കൽ ഏജൻസികൾ, വിവിധ സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, രക്ഷകർത്രു സമിതികൾ, കുട്ടികളിലെ നേതൃത്വം എന്നിവയുടെ കൂട്ടായ്മയിൽ ലഹരി വിമുക്തമാക്കുന്ന ജനകീയ പദ്ധതിയാണ് പുകയിലരഹിത വിദ്യാലയ പദ്ധതി.

ഒരു വിദ്യാഭ്യാസ ജില്ലയിലെ 95% വിദ്യാലയങ്ങളും, ഒരു റവന്യൂ ജില്ലയിലെ 90% വിദ്യാലയങ്ങളും പുകയില രഹിത വിദ്യാലയ സ്ഥാനം സ്വായത്തമാക്കിയാൽ ആ ജില്ലയെ പുകയില രഹിത വിദ്യാലയ ജില്ലയായി പ്രഖ്യാപിക്കാൻ ആണ് ജില്ലാ ഭരണകൂടം ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുന്നത്.

ഇന്ത്യൻ പുകയില നിയന്ത്രണ നിയമം 2003, ബഹു. കേരള ഹൈക്കോടതിയുടെ 2012 ലെ വിധി ന്യായം, ബാലനീതി നിയമം 2015, കേരള തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് നം.15885/ആർ.ഡി3/2011 എൽ.എസ്.ജി.ഡി. സർക്കുലർ, കേരള സർക്കാരിന്റെ പുകയില അടങ്ങിയ ചവയ്ക്കുന്ന ഉത്പന്നങ്ങളുടെ വിൽപന നിരോധന ഉത്തരവ് 2018, കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ ഇലക്ട്രോ

ണിക് സിഗരറ്റ് നിരോധന നിയമം, കേരള സർക്കാരിന്റെ 5.3 നയം 2022 എന്നിവയെല്ലാം പുകയില രഹിത വിദ്യാലയ പദ്ധതിക്ക് ഉപോത്ഫലകമായ നിയമങ്ങളോ, നയങ്ങളോ ആണ്.

പുകയില രഹിത വിദ്യാലയം

ഒൻപത് മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ

(സംസ്ഥാന ആരോഗ്യവകുപ്പിന്റെ പുകയില നിയന്ത്രണ പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി അംഗീകരിച്ചത്)

പുകയില രഹിത വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കായുള്ള സ്വയം അവലോകന സ്കോർ ബോർഡ്

പുകയില രഹിത വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കായുള്ള സ്വയം അവലോകന സ്കോർ ബോർഡ്

വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര്	:
പരിശോധകന്റെ പേരും പദവിയും	:
പരിശോധന തീയതി	:
വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ആകെ മാർക്ക്	: .....

ക്രമ നം	മാനദണ്ഡം	ആകെ മാർക്ക്	സ്ഥാപനത്തിന് ലഭിച്ച മാർക്ക്
1.	സ്ഥാപനത്തിന്റെ മതപ്രധാന സ്ഥലങ്ങളിൽ "പുകയില രഹിത പ്രദേശ" സൂചനാ ബോർഡുകൾ	അനുശാസിക്കുന്നത് (10)	
	പേര് / പദവി/ ബന്ധപ്പെടേണ്ട നമ്പർ എന്നിവ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്/സൂചന പുതുക്കിയിട്ടുണ്ട്	അനുശാസിക്കുന്നത് (10)	
2.	വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രവേശന കവാടത്തിനരികിലും ചുറ്റുമതിലിനും "പുകയില രഹിത വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപന" സൂചനാ ബോർഡ്	അനുശാസിക്കുന്നത് (10)	
	പേര് /പദവി/ ബന്ധപ്പെടേണ്ട നമ്പർ എന്നിവ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്/സൂചന പുതുക്കിയിട്ടുണ്ട്	അനുശാസിക്കുന്നത് (10)	
3.	സ്ഥാപന പരിസരത്ത് പുകയില ഉത്പന്നങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നത് എന്നതിന് തെളിവുകൾ ഇല്ല. അതായത്, സിഗരറ്റ് / ബീഡികുറ്റികൾ/ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട തുട്ടുക/ പുകയില പാക്കറ്റുകൾ, മുറുക്കി തൂങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങൾ മുതലായവ.	അനുശാസിക്കുന്നത് (10)	
4.	സ്ഥാപന പരിസരത്ത് പുകയിലയുടെ ഭൂഷ്മങ്ങളെ കുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുന്ന ബോധവൽക്കരണ പോസ്റ്ററുകൾ മുതലായവ	9	
5.	കളിഞ്ഞ 6 മാസത്തിനടിയിൽ ഒരു പുകയില വിന്യാസ പരിപാടിയെങ്കിലും സംഘടിപ്പിക്കുക.	9	
6.	പുകയില നിരീക്ഷണ സമിതിയെ നിയോഗിച്ച് അവരുടെ പേര്, പദവി, നമ്പർ മുതലായവ സൂചനാബോർഡിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുക	9	
7.	വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പെരുമാറ്റ ചട്ടത്തിൽ "പുകയില ഉപയോഗിക്കാതിരിക്കുക" എന്ന ചട്ടവും ഉൾപ്പെടുത്തുക	9	
8.	വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനത്തിനു ചുറ്റുമുദ്രം 100 വാര പരിധി അടയാളപ്പെടുത്തുക	7	
9.	വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനത്തിനു 100 വാര ചുറ്റുമുദ്രയിൽ പുകയില ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിൽക്കുന്നില്ല.	7	

നടപ്പാക്കൽ രൂപരേഖ

1. എല്ലാ വിദ്യാലയങ്ങളിലും, സ്കൂൾ പ്രൊട്ടക്ഷൻ കമ്മിറ്റിയോ/സ്കൂൾ മോണിറ്ററിംഗ് കമ്മിറ്റിയോ ഉണ്ടാവണം.

കമ്മിറ്റി ഘടന

- ❖ സ്കൂൾ മേധാവി/ ഹെഡ്മാസ്റ്റർ/ പ്രിൻസിപ്പൽ (അധ്യക്ഷൻ)
- ❖ നോഡൽ ടീച്ചർ
- ❖ രക്ഷകർത്വ സമിതി പ്രതിനിധി
- ❖ സ്റ്റേഷൻ ഹൗസ് ഓഫീസർ
- ❖ വിമുക്തി പദ്ധതി പ്രതിനിധി
- ❖ പഞ്ചായത്ത്/ മുൻസിപ്പാലിറ്റി/ കോർപ്പറേഷൻ മെമ്പർ
- ❖ വിദ്യാർത്ഥി പ്രതിനിധി
- ❖ സന്നദ്ധ സംഘടന/ റസിഡൻസ് അസോസിയേഷൻ പ്രതിനിധി
- ❖ ഹെൽത്ത് ഇൻസ്പെക്ടർ

(നിർബന്ധമായും ഉണ്ടാവേണ്ട അംഗങ്ങൾ)

മേൽപ്പറഞ്ഞ കമ്മിറ്റി മാസത്തിലൊരിക്കലോ, ആവശ്യ ഘട്ടത്തിലോ യോഗം കൂടി സ്കൂൾതല ലഹരി വിരുദ്ധ പരിപാടികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുകയും നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. കമ്മിറ്റി രൂപീകരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള കത്ത്, അംഗങ്ങളുടെ പേര്, വിലാസം, ഫോൺ നമ്പർ സഹിതം വിദ്യാഭ്യാസ ജില്ല ഓഫീസിന് അയച്ചു നൽകേണ്ടതും, സ്കൂൾ നോട്ടീസ് ബോർഡിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടതും ആണ്.

(ബഹുമാനപ്പെട്ട കേരള ഹൈക്കോടതി ഉത്തരവ് 2012, കേരള പോലീസ് വകുപ്പ് ജി.ഒ.(ആർ.റ്റി) നം.1479/12/ഹോം തീയതി 17/05/2012, സംസ്ഥാന പുകയില നിയന്ത്രണ പരിപാടി - പുകയില രഹിത വിദ്യാലയം മാർഗ്ഗരേഖ നമ്പർ 6 പ്രകാരവും ഈ പ്രവർത്തനം നടത്തേണ്ടതാണ്)

2. പുകയിലരഹിത വിദ്യാലയം എന്ന സൂചനാ ബോർഡ് സന്ദർശകർ കാണും വിധം വിദ്യാലയത്തിലെ പ്രധാന ഓഫീസ് കെട്ടിടത്തിലും, അനുബന്ധ കെട്ടിടങ്ങളിലും, ശുചിമുറി കളിലും സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്. ബോർഡിന്റെ മാതൃക താഴെ കൊടുക്കുന്നു. കൂടാതെ www.mofw.nic.in വെബ്സൈറ്റിൽ നിന്നും ഡൗൺലോഡ് ചെയ്യാവുന്നതുമാണ്.

(ഇന്ത്യൻ പുകയില നിയന്ത്രണ നിയമം സെക്ഷൻ 4, സംസ്ഥാന പുകയില നിയന്ത്രണ പരിപാടി പുകയില രഹിത വിദ്യാലയം മാർഗരേഖ 1 പ്രകാരവും ഈ പ്രവർത്തനം നടത്തേണ്ടതാണ്.)

(സൂചനാ ബോർഡ്/ ചുവരെഴുത്ത് മാതൃക)

3. മേൽ പ്രസ്താവിച്ച പ്രവർത്തനത്തിന്റെ അനുബന്ധ പ്രവർത്തനമായി, വിദ്യാലയ പരിസരത്ത് പുകവലിക്കുന്നതോ, പുകയില ഉപയോഗിക്കുന്നതോ, പുകയില നിയന്ത്രണ നിയമത്തിന്റെ ലംഘനമോ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടാൽ പൊതുജനങ്ങൾക്കും മറ്റുള്ളവർക്കും കട്ടികൾക്കും ഔദ്യോഗികമായി പരാതി അറിയിക്കുന്നതിന് സ്കൂൾ ഭരണാധികാരികളിലോ, അധ്യാപകരിലോ ഒരാളെ ചുമതലപ്പെടുത്തി അവരുടെ പേര്, ഔദ്യോഗിക സ്ഥാനം, ഫോൺ നമ്പർ എന്നിവ രേഖപ്പെടുത്തി ഓരോ പുകയില രഹിത സ്ഥലം എന്ന് ലേഖപ്പെടുത്തിയ സൂചന ബോർഡിന്റെയും സമീപസ്ഥമായി സ്ഥാപിക്കണം.

നിയമ നിഷേധം ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടാൽ അറിയിക്കേണ്ട വ്യക്തി/ നമ്പർ
 പേര് : .....
 പദവി : .....
 ബന്ധപ്പെടേണ്ട നമ്പർ : .....
 അല്ലെങ്കിൽ
 പുകയില വിമുക്തി നേടുവാൻ സഹായത്തിനായി വിളിക്കേണ്ട നമ്പർ
 1800 - 112 - 356 (സൗജന്യം)

4. ഇന്ത്യൻ പുകയില നിയന്ത്രണ നിയമം സെക്ഷൻ 6(ബി) എല്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും നൂറുവാർ ചുറ്റളവ് പുകയില വിലപന രഹിതമായി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത് അറിയിച്ചുകൊണ്ടുള്ള സൂചന ബോർഡ് പൊതുജനങ്ങൾക്ക് കാണാൻ സാധ്യമാകും വിധം വിദ്യാലയത്തിന്റെ ഓരോ പ്രവേശന മാർഗ്ഗത്തിലും, ചുറ്റുമതിലിലോ, വ്യക്തമായി കാണപ്പെടുന്ന സ്ഥലത്തോ, “പുകയില രഹിത വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനം” എന്ന ബോർഡ് സ്ഥാപിക്കണം.

(ഇന്ത്യൻ പുകയില നിയന്ത്രണ നിയമം സെക്ഷൻ 6(ബി) പുകയില നിയന്ത്രണ പരിപാടി, പുകയില രഹിത വിദ്യാലയം മാർഗ്ഗരേഖ നമ്പർ 2. പ്രകാരവും ഈ പ്രവർത്തി നടത്തേണ്ടതാണ്.)

(സൂചനാ ബോർഡ്/ ചുവരെഴുത്ത് മാതൃക)

5. മേൽപ്പറഞ്ഞ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ അനുബന്ധമായി, പുകയില രഹിത വിദ്യാലയ ബോർഡിൽ പറയുന്ന നിർദ്ദേശത്തിന് (വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നൂറു വാർ ചുറ്റളവിൽ പുകയില വിൽപന പാടില്ല) വിരുദ്ധമായി, നിയമനിഷേധം ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടാൽ ഔദ്യോഗികമായി അറിയിക്കുന്നതിന്, സ്കൂൾ അധികൃതർ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന സ്കൂൾ അധികാരി അല്ലെങ്കിൽ സ്കൂളിലെ അധ്യാപകൻ/ അധ്യാപികയുടെ പേര്, മേൽവിലാസം, ഫോൺ നമ്പർ എന്നിവ ഓരോ പുകയില വിദ്യാലയ ബോർഡിനോടൊപ്പം പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് വ്യക്തമായി കാണാൻ കഴിയും വിധം സ്ഥാപിക്കണം.

(ഇന്ത്യൻ പുകയില നിയന്ത്രണ നിയമം സെക്ഷൻ 6(ബി), പുകയില നിയന്ത്രണ പരിപാടി- പുകയില രഹിത വിദ്യാലയം മാർഗ്ഗരേഖ നമ്പർ 2(1) പ്രകാരവും ഈ പ്രവർത്തി നടത്തേണ്ടതാണ്.)

നിയമ നിഷേധം ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടാൽ അറിയിക്കേണ്ട വ്യക്തി/നമ്പർ-

പേര് : .....

പദവി : .....

ബന്ധപ്പെടേണ്ട നമ്പർ : .....

അല്ലെങ്കിൽ

പുകയില വിമുക്തി നേടുവാൻ സഹായത്തിനായി വിളിക്കേണ്ട നമ്പർ

1800 - 112 - 356 (സൗജന്യം)

6. വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പരിസരത്ത് അനുബന്ധ കെട്ടിടങ്ങളിൽ, കളിസ്ഥലങ്ങളിൽ, സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഭാഗമായ മറ്റ് സ്ഥലങ്ങളിലൊന്നും പുകയില ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ ഉപയോഗ ശേഷം ഉപേക്ഷിക്കുന്ന കുറ്റികളോ, സാക്ഷേകളോ, പുകയില ഉൽപ്പന്ന പായ്ക്കറ്റുകളോ, പുകയില ഉപയോഗിച്ചതിനുശേഷം തുപ്പിയ കറകളോ ഇല്ലെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തണം. കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ പരിശോധന നടത്തി വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപന പരിസരങ്ങളിൽ ഒരു രീതിയിലുള്ള പുകയില ഉപയോഗവും ഇല്ല എന്ന് ഉറപ്പാക്കുക.

(ഇന്ത്യൻ പുകയില നിയന്ത്രണ നിയമം സെക്ഷൻ 4, പുകയില നിയന്ത്രണ പരിപാടി- പുകയില രഹിത വിദ്യാലയം മാർഗ്ഗരേഖ നമ്പർ 3 പ്രകാരം ഈ പ്രവർത്തനം നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്).

7. കുട്ടികളെയും, രക്ഷിതാക്കളെയും പുകയിലയുടെ ദുഷ്പ്രഭവങ്ങളെക്കുറിച്ച് ബോധവൽക്കരിക്കുന്നതിന് പോസ്റ്ററുകൾ, ബ്രോഷറുകൾ, ചുവരെടുത്തുകൾ എന്നിവ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഉണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക.

(പുകയില നിയന്ത്രണ പരിപാടി- പുകയില രഹിത വിദ്യാലയം മാർഗ്ഗരേഖ നമ്പർ.4 പ്രകാരം ഈ പ്രവർത്തനം നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.)

8. കുട്ടികളെയും, യുവാക്കളെയും പുകയില വിരുദ്ധ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നതിനും അവരെ പുകയില വിരുദ്ധ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പങ്കാളികളും, ഉടമസ്ഥരും ആക്കുന്നതിനും, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ആറുമാസത്തിൽ ഒരിക്കലെങ്കിലും, പുകയില വിരുദ്ധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുക. ഒരു അധ്യായന വർഷം കുറഞ്ഞത് രണ്ടു പരിപാടികളെങ്കിലും നടപ്പിലാക്കുക.

(പുകയില നിയന്ത്രണ പരിപാടി- പുകയില രഹിത വിദ്യാലയം മാർഗ്ഗരേഖ നമ്പർ 5 പ്രകാരം ഈ പ്രവർത്തനം നടത്തേണ്ടതാണ്).

9. എല്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളും ഒരു പുകയില വിരുദ്ധ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപന നയം രൂപീകരിക്കുകയും ആതാത് വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനത്തിൽ എല്ലാവർക്കും ദൃശ്യമാകുന്ന വിധം പ്രധാന ഓഫീസിൽ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്യുക.

(പുകയില നിയന്ത്രണ പരിപാടി- പുകയില രഹിത വിദ്യാലയം മാർഗ്ഗരേഖ നമ്പർ 6 പ്രകാരം ഈ പ്രവർത്തനം നടത്തേണ്ടതാണ്.)

പുകയില രഹിത വിദ്യാലയ നയം

- വിദ്യാലയത്തിലോ, വിദ്യാലയ വക സ്ഥലങ്ങളിലോ, കെട്ടിടങ്ങളിലോ, കളിസ്ഥലങ്ങളിലോ, വാഹനങ്ങളിലോ, വിദ്യാലയത്തിന്റെ വകയായോ, ആഭിമുഖ്യത്തിലോ, ധനസഹായത്തിലോ, പങ്കാളിത്തത്തിലോ നടത്തുന്ന പരിപാടികളിലോ പുകവലിയോ, പുകയില ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ ഉപയോഗമോ പാടില്ല. കുട്ടികളോ, മാതാപിതാക്കളോ, അധ്യാപകരോ, മറ്റ് വിദ്യാലയ ജീവനക്കാരോ, ക്ഷണിതാക്കളോ, തൊഴിലാളികളോ, സേവന ദാതാക്കളോ പുകവലിക്കുന്നതും, പുകയില ഉപയോഗിക്കുന്നതും കർശനമായി നിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു.
- പുകയിലയുടെയും പുകയില ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെയും നേരിട്ടോ, അല്ലാതെയോ ഉള്ള പരസ്യങ്ങളോ, പരസ്യ വാചകങ്ങളോ, വിദ്യാലയ കെട്ടിടങ്ങളിലോ, മതിലുകളിലോ, പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളിലോ, വാഹനങ്ങളിലോ, സ്കൂൾ പരിപാടികളിലോ പാടുള്ളതല്ല.
- വിദ്യാലയ സംബന്ധമായ ഒരു പരിപാടികൾക്കും, സേവന-സന്നദ്ധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും പുകയില ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയോ, വിൽക്കുകയോ, വിതരണം ചെയ്യുകയോ ചെയ്യുന്ന കമ്പനികളുടെയോ, സ്ഥാപനങ്ങളുടെയോ, വ്യക്തികളുടെയോ, സാമ്പത്തികമോ, അല്ലാതെയോ ഉള്ള സഹായങ്ങളോ, പങ്കാളിത്തമോ, സഹകരണമോ സ്വീകരിക്കുന്നതല്ല.
- വിദ്യാലയത്തിലോ, വിദ്യാലയ പരിപാടികളിലോ, വിദ്യാർത്ഥികളും, അധ്യാപകരും മറ്റ് വിദ്യാലയ ജീവനക്കാരും, രക്ഷിതാക്കളും, സന്ദർശകരും, ധരിക്കുന്ന വസ്ത്രത്തിലോ, ഉപയോഗിക്കുന്ന വസ്തുക്കളിലോ, പുകയിലയുടെയോ, പുകയില ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെയോ, പുകയില കമ്പനികളുടെയോ പരസ്യങ്ങളോ, ലോഗോകളോ, ചിഹ്നങ്ങളോ, ഉൽപ്പന്ന ബ്രാൻഡുകൾക്ക് സമാനമായി തോന്നുന്ന വിധത്തിലുള്ള കളറുകളോ, കളർക്യൂട്ടുകളോ പതിയ്ക്കുന്നതും, പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതും കർശനമായി നിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു.
- വിദ്യാലയത്തിലും, വിദ്യാലയത്തിന്റെ നൂറ് വാർ ചുറ്റളവിലും, വിദ്യാലയം നടത്തുന്നതോ, പങ്കെടുക്കുന്നതോ ആയ പരിപാടികളിലും പുകയിലയുടെയും പുകയില ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെയും വിൽപനയും വിതരണവും, പ്രദർശനവും കർശനമായി നിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു.
- വിദ്യാലയത്തിലും, വിദ്യാലയ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള കളിസ്ഥലം, ഓഡിറ്റോറിയം, വായനശാലകൾ, മറ്റ് കെട്ടിടങ്ങൾ എന്നിവയിൽ ഇന്ത്യൻ പുകയില നിയന്ത്രണ നിയമം സെക്ഷൻ 4 അനുശാസിക്കുന്ന 'പുകവലി രഹിത സ്ഥലം' എന്ന ബോർഡും, പ്രവേശന കവാടങ്ങളിലും, പൊതുജന ശ്രദ്ധ കിട്ടുന്ന ഇടങ്ങളിലും സെക്ഷൻ ബി അനുശാസിക്കുന്ന 'വിദ്യാലയങ്ങളുടെ നൂറ് വാർ ചുറ്റളവിൽ പുകയില വിൽപന നിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു' എന്ന സൂചനാ ബോർഡും സ്ഥാപിക്കേണ്ട ഉത്തരവാദിത്തം ഈ വിദ്യാലയത്തിന് ഉണ്ട് എന്ന് മനസ്സിലാക്കുന്നു.
- പുകയിലയുടെ ദുഷ്പദങ്ങളെക്കുറിച്ചും, ഇന്ത്യൻ പുകയില നിയന്ത്രണ നിയമത്തെക്കുറിച്ചും, പുകയില ശീലം അവസാനിപ്പിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങളെക്കുറിച്ചും ആവശ്യമായ ക്ലാസ്സുകൾ അധ്യാപകർക്കും, മറ്റ് വിദ്യാലയ ജീവനക്കാർക്കും, വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും, രക്ഷകർത്താക്കൾക്കും, വിദ്യാലയ ചുറ്റുപാടുമുള്ള വ്യാപാരികൾക്കും വേണ്ടി വർഷത്തിൽ ഒരു തവണയെങ്കിലും സംഘടിപ്പിക്കും.
- അധ്യാപകരുടെയും, രക്ഷകർത്താക്കളുടെയും, കുട്ടികളുടെയും പ്രതിനിധികളും, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ പ്രതിനിധി, വിദ്യാലയം പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്ഥലത്തെ പോലീസ് മേധാവി, സന്നദ്ധസംഘടനാ പ്രതിനിധികൾ എന്നിവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി വിദ്യാലയം കേന്ദ്രീകരിച്ച് പുകയിലയ്ക്കെതിരെ വിദ്യാലയ സംരക്ഷണ സമിതികൾ രൂപീകരിയ്ക്കുകയും, എല്ലാ മാസവും യോഗം കൂടുകയും പുകയില നിയന്ത്രണ പരിപാടികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുകയും, നടപ്പാക്കുകയും, പുകയില നിയന്ത്രണ നിയമത്തിന്റെ ലംഘനങ്ങൾക്കെതിരെ മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുകയും ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികളെ പുകയില രഹിത വിദ്യാലയ നടത്തിപ്പിന് മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്നതിന് ഒരു നോഡൽ അധ്യാപകൻ / അധ്യാപികയെ ചുമതലപ്പെടുത്തുകയും ജില്ലാ ഭരണകൂടവും ആരോഗ്യവകുപ്പും നടത്തുന്ന പുകയില രഹിത വിദ്യാലയ പരിശീലനം നിയമ നടത്തിപ്പിനായുള്ള സ്ക്വാഡിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിന് പിന്തുണ നൽകുകയും ചെയ്യും.
- കുട്ടികളിലെ പുകയില ഉപയോഗം ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടാൽ ആരോഗ്യ വകുപ്പിനെ അറിയിക്കുന്നതിനും പുകയില ഉപയോഗം അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സഹായ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ കൗൺസിലിംഗ് അടക്കമുള്ള പിന്തുണ കുട്ടികൾക്ക് നൽകുവാനും ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. കൂടാതെ കുട്ടികൾക്ക് പുകയില ലഭ്യമാക്കുന്ന കടകൾ, വ്യക്തികൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയെ കണ്ടെത്താൻ പോലീസ്-എക്സൈസ് വകുപ്പുകളുമായി സഹകരിക്കും.

sd/

ഹെഡ്മാസ്റ്റർ / പ്രിൻസിപ്പൽ

മാനേജർ/ ഡയറക്ടർ

10. ഇന്ത്യൻ പുകയില നിയന്ത്രണ നിയമം സെക്ഷൻ 6(ബി) പ്രകാരം, എല്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും നൂറു വാർ ചുറ്റളവിൽ പുകയില വിൽപന നിരോധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഓരോ വിദ്യാലയവും, അവരുടെ നൂറു വാർ ചുറ്റളവ് പുകയില ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിൽക്കുന്നതിന് നിരോധനമുള്ള പ്രദേശമാണ് എന്ന് കട ഉടമകളെയും, പൊതു ജനങ്ങളെയും, നിയമപാലകരെയും അറിയിക്കുന്നതിനും, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നൂറു വാർ ചുറ്റളവ് ഭവർതിരിച്ച് അടയാളങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തണം. ഇപ്രകാരം രേഖപ്പെടുത്തുന്ന പ്രവർത്തനം രക്ഷകർതൃസമിതി, റസിഡൻസ് അസോസിയേഷനുകൾ, സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ നേതൃത്വം, നിയമപാലകർ എന്നിവരുടെ സാന്നിധ്യത്തിലും പങ്കാളിത്തത്തിലും ആവുന്നത് പ്രവർത്തനത്തെ സുതാര്യവും ജനകീയവും സുസ്ഥിരവും ആക്കും.

(ഇന്ത്യൻ പുകയില നിയന്ത്രണ നിയമം സെക്ഷൻ 6(ബി), പുകയില നിയന്ത്രണ പരിപാടി- പുകയില രഹിത വിദ്യാലയം മാർഗ്ഗരേഖ 8 പ്രകാരവും ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.)

11. വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നൂറു വാർ ചുറ്റളവിൽ പുകയില ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിൽക്കുന്നില്ല എന്ന് സ്കൂൾ അധികൃതരും, സ്കൂൾ പ്രൊട്ടക്ഷൻ കമ്മിറ്റിയും ഉറപ്പു വരുത്തേണ്ടതാണ്. നിയമ നിഷേധം ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടാൽ നിയമപാലകരെയും ഗവൺമെന്റിനെയും അറിയിക്കണം.

(ഇന്ത്യൻ പുകയില നിയന്ത്രണ നിയമം സെക്ഷൻ 6(ബി), പുകയില നിയന്ത്രണ പരിപാടി- പുകയില രഹിത വിദ്യാലയം മാർഗ്ഗരേഖ 9 പ്രകാരവും ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.)

भारत का राजपत्र The Gazette of India

असाधारण

EXTRAORDINARY

भाग II — खण्ड 1

PART II — Section 1

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

सं० 2] नई दिल्ली, शुक्रवार, जनवरी 1, 2016/पौष 11, 1937 (शक)
No. 2] NEW DELHI, FRIDAY, JANUARY 1, 2016/PAUSHA 11, 1937 (SAKA)

इस भाग में भिन्न पृष्ठ संख्या दी जाती है जिससे कि यह अलग संकलन के रूप में रखा जा सके।
Separate paging is given to this Part in order that it may be filed as a separate compilation.

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE (Legislative Department)

New Delhi, the 1st January, 2016/Pausha 11, 1937 (Saka)

The following Act of Parliament received the assent of the President on the 31st December, 2015, and is hereby published for general information:—

THE JUVENILE JUSTICE (CARE AND PROTECTION OF CHILDREN) ACT, 2015

No. 2 OF 2016

[31st December, 2015.]

An Act to consolidate and amend the law relating to children alleged and found to be in conflict with law and children in need of care and protection by catering to their basic needs through proper care, protection, development, treatment, social re-integration, by adopting a child-friendly approach in the adjudication and disposal of matters in the best interest of children and for their rehabilitation through processes provided, and institutions and bodies established, hereinunder and for matters connected therewith or incidental thereto.

WHEREAS, the provisions of the Constitution confer powers and impose duties, under clause (3) of article 15, clauses (e) and (f) of article 39, article 45 and article 47, on the State to ensure that all the needs of children are met and that their basic human rights are fully protected;

AND WHEREAS, the Government of India has acceded on the 11th December, 1992 to the Convention on the Rights of the Child, adopted by the General Assembly of United Nations, which has prescribed a set of standards to be adhered to by all State parties in securing the best interest of the child;

tasks or has risk to life or limb, such person shall be punishable with rigorous imprisonment, not less than three years but which may be extended up to ten years and shall also be liable to fine of five lakhs rupees.

76. (1) Whoever employs or uses any child for the purpose of begging or causes any child to beg shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to five years and shall also be liable to fine of one lakh rupees:

Employment of child for begging.

Provided that, if for the purpose of begging, the person amputates or maims the child, he shall be punishable with rigorous imprisonment for a term not less than seven years which may extend up to ten years, and shall also be liable to fine of five lakh rupees.

(2) Whoever, having the actual charge of, or control over the child, abets the commission of an offence under sub-section (1), shall be punishable with the same punishment as provided for in sub-section (1) and such person shall be considered to be unfit under sub-clause (v) of clause (14) of section 2:

Provided that the said child, shall not be considered a child in conflict with law under any circumstances, and shall be removed from the charge or control of such guardian or custodian and produced before the Committee for appropriate rehabilitation.

77. Whoever gives, or causes to be given, to any child any intoxicating liquor or any narcotic drug or tobacco products or psychotropic substance, except on the order of a duly qualified medical practitioner, shall be punishable with rigorous imprisonment for a term which may extend to seven years and shall also be liable to a fine which may extend up to one lakh rupees.

Penalty for giving intoxicating liquor or narcotic drug or psychotropic substance to a child.

78. Whoever uses a child, for vending, peddling, carrying, supplying or smuggling any intoxicating liquor, narcotic drug or psychotropic substance, shall be liable for rigorous imprisonment for a term which may extend to seven years and shall also be liable to a fine up to one lakh rupees.

Using a child for vending, peddling, carrying, supplying or smuggling any intoxicating liquor, narcotic drug or psychotropic substance.

79. Notwithstanding anything contained in any law for the time being in force, whoever ostensibly engages a child and keeps him in bondage for the purpose of employment or withholds his earnings or uses such earning for his own purposes shall be punishable with rigorous imprisonment for a term which may extend to five years and shall also be liable to fine of one lakh rupees.

Exploitation of a child employee.

Explanation.— For the purposes of this section, the term “employment” shall also include selling goods and services, and entertainment in public places for economic gain.

80. If any person or organisation offers or gives or receives, any orphan, abandoned or surrendered child, for the purpose of adoption without following the provisions or procedures as provided in this Act, such person or organisation shall be punishable with imprisonment of either description for a term which may extend upto three years, or with fine of one lakh rupees, or with both:

Punitive measures for adoption without following prescribed procedures.

Provided in case where the offence is committed by a recognised adoption agency, in addition to the above punishment awarded to the persons in-charge of, and responsible for the conduct of the day-to-day affairs of the adoption agency, the registration of such agency under section 41 and its recognition under section 65 shall also be withdrawn for a minimum period of one year.

भारत का राजपत्र The Gazette of India

असाधारण

EXTRAORDINARY

भाग II—खण्ड 3—उप-खण्ड (i)

PART II—Section 3—Sub-section (i)

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

MINISTRY OF HEALTH AND FAMILY WELFARE

(Department of Health and Family Welfare)

NOTIFICATION

New Delhi, the 30th May, 2008

G.S.R. 417(E).—In exercise of the power conferred by Section 31 of the Cigarettes and other Tobacco Products (Prohibition of Advertisement and Regulation of Trade and Commerce, Production, Supply and Distribution) Act, 2003 (34 of 2003), the Central Government hereby makes the following Rules, in supersession to Rule 3 of the Cigarettes and other Tobacco Products (Prohibition of Advertisement and Regulation of Trade and Commerce, Production, Supply and Distribution) Rules, 2004, namely :—

1. Short title, Extent and Commencement.—(1)

These rules may be called the Prohibition of Smoking in Public Places Rules, 2008.

(2) They shall come into force on the 2nd October, 2008.

2. Definitions : In these rules, unless the context otherwise requires,—

(a) “hotel” shall mean a building or a part of a building where lodging, with or without board or other services, is provided by way of business for consideration monetary or otherwise and includes boarding house and guest house.

(b) “restaurant” shall mean any place to which the public has access and where any kind of food or drink is supplied for consumption on the premises by any person by way of business for consideration monetary or otherwise and shall include the open space surrounding such premises and includes—

(i) refreshment rooms, banquet halls, discotheques, canteen, coffee house, pubs, bars, airport lounge, and the like.

(c) “open space” mentioned in Section 3(1) of the Act shall not include any place visited by the public such as open auditorium, stadium, railway station, bus stop/stand and other such places.

(d) “public place” defined in Section 3 (1) of the Act shall also include work places, shopping malls, and cinema halls.

(e) “smoking area or space” mentioned in the proviso to Section 4 of the Act shall mean a separately ventilated smoking room that :

- (i) is physically separated and surrounded by full height walls on all four sides;
- (ii) has an entrance with an automatically closing door normally kept in close position;
- (iii) has an air flow system, as specified in schedule I,
- (iv) has negative air pressure in comparison with the remainder of the building.

(f) Words and expressions used herein and not defined in these rules but defined in the Act shall have the meanings, respectively, assigned to them in the Act.

3. Prohibition of smoking in a public place : (1) The owner, proprietor, manager, supervisor or in charge of the affairs of a public place shall ensure that :

(a) No person smokes in the public place (under his jurisdiction/implied).

(b) The board as specified in schedule II is displayed prominently at the entrance of the public place, in case there are more than one entrance at each such entrance and conspicuous place(s) inside. In case if there are more than one floor, at each floor including the staircase and entrance to the lift/s at each floor.

(c) No ashtrays, matches, lighters or other things designed to facilitate smoking are provided in the public place.

(2) The owner, proprietor, manager, supervisor or incharge of the affairs of a public place shall notify and cause to be displayed prominently the name of the person(s) to whom a complaint may be made by a person(s) who observes any person violating the provision of these Rules.

(3) If the owner, proprietor, manager, supervisor or the authorized officer of a public place fails to act on report of such violation, the owner, proprietor, manager, supervisor or the authorized officer shall be liable to pay fine equivalent to the number of individual offences.

(Explanation: For the purpose of these rules the word offence means a person found violating any provision of the Rules).

4. Hotels, Restaurants and Airports.—(1) The owner, proprietor, manager, supervisor or in charge of the affairs of a hotel having thirty or more rooms or restaurant having seating capacity of thirty persons or more and the manager of the airport may provide for a smoking area or space as defined in rule 2(e).

(2) Smoking area or space shall not be established at the entrance or exit of the hotel, restaurant and the airport and shall be distinctively marked as "Smoking Area" in English and one Indian language, as applicable.

(3) A smoking area or space shall be used only for the purpose of smoking and no other service(s) shall be allowed.

(4) The owner, proprietor, manager, supervisor or in charge of the affairs of a hotel having thirty or more rooms may designate separate smoking rooms in the manner prescribed as under :

(a) all the rooms so designated shall form a separate section in the same floor or wing, as the case may be. In case of more than one floors/wings the room shall be in one floor/wing as the case may be.

(b) all such rooms shall be distinctively marked as "Smoking rooms" in English and one Indian language, as applicable.

(c) the smoke from such room shall be ventilated outside and does not infiltrate/permeate into the non-

smoking areas of the hotel including lobbies and the corridors.

5. Recovery of fine by authorized officers.—(1) The authorized officers mentioned in schedule III shall be competent to act under and compound the offences committed in violation of Section 4 of the Act.

Schedule I

[See Rule 2 (e) (iii)]

(i) that is exhausted directly to the outside and not mixed back into the supply air for the other parts of the building; and

(ii) It is fitted with a non-re circulating exhaust ventilation system or an air cleaning system, or by a combination of the two, to ensure that the air discharges only in a manner that does not re-circulate or transfer it from a smoking area or space to non-smoking areas.

Schedule II

[See rule 3(b)]

1. The board shall be of a minimum size of 60 cm by 30 cm of white background.

2. It shall contain a circle of no less than 15 cm outer diameter with a red perimeter of no less than 3 cm wide with a picture, in the centre, of a cigarette or beedi with black smoke and crossed by a red band.

3. The width of the red band across the cigarette shall equal the width of the red perimeter.

4. The board shall contain the warning "No Smoking Area—Smoking Here is an Offence", in English or one Indian language, as applicable.

Schedule III

(See Rule 5)

Authorised Officers : Following persons shall be authorized to impose and collect the fine against the violation of Section 4.

Sl. No.	Person Authorised to take action	Description of Public Place
1.	Inspectors of Central Excise/Income-tax Customs/Sales Tax/Health/Transport and above	All Public Places within their jurisdiction
2.	Station Master/Asstt. Station Master/Station Head/Station incharge	Railways and all its Premises
3.	All Gazetted Officers of State/Central Government or equivalent rank and above in Autonomous Organizations/PSU	Government offices/premises and offices of the autonomous bodies and corporations
4.	Director/Medical Superintendent/Hospital Administrator	Government and Private Hospital
5.	Post Master and above	Respective Post Office in their jurisdiction.
6.	Head of the Institution/HR Manager/Head of Administration	Private Offices / Workplaces
7.	College/School/Headmaster Principal/Teacher	Respective Educational Institutions
8.	Librarian/Asstt. Librarian/Library incharge/other administrative staff in library.	Libraries/ Reading Rooms.
9.	Airport Manager/Officers of Airport Authority of India and Officers of all schedule Airlines	Airports
10.	Director Public Health/Director Health Services	All Public Places
11.	In charge Administration in Central/State Government	All Public Places
12.	Nodal Officers/Focal Points of Anti-Tobacco Cell at District and State level.	All Public Places

[F. No. P. 16015/20/2007-PH]
B. K. PRASAD, Jt. Secy.

MINISTRY OF HEALTH AND FAMILY WELFARE

(Department of Health and Family Welfare)

NOTIFICATION

New Delhi, the 11th August, 2011

G.S.R. 619(E).—In exercise of the powers conferred by Section 25 and Section 31 of the Cigarettes and Other Tobacco Products (Prohibition of Advertisement and Regulation of Trade and Commerce, Production, Supply and Distribution) Act, 2003 (34 of 2003), the Central Government hereby makes the following rules to further amend the Cigarettes and Other Tobacco Products (Prohibition of Advertisement and Regulation of Trade and Commerce, Production, Supply and Distribution) Rules, 2004, namely :—

1. (1) These rules may be called the Cigarettes and other Tobacco Products (Prohibition of Advertisement and Regulation of Trade and Commerce, Production, Supply and Distribution) Amendment Rules, 2011.

(2) They shall come into force on the date of their publication in the Official Gazette.

2. In the Cigarettes and other Tobacco Products (Prohibition of Advertisement and Regulation of Trade and Commerce, Production, Supply and Distribution) Rules, 2004, for rule 5, the following rule shall be substituted, namely :—

‘5. Prohibition on sale of tobacco products to and by persons below the age of eighteen years. — (1) The owner or the manager or the in-charge of the affairs of a place where cigarettes or other tobacco products are sold shall ensure that,—

(a) a board with a warning as specified in “Annexure I” is displayed at the entrance of the place where cigarettes or other tobacco products are sold and all the components of the board should appear in a manner exactly as in the soft copy provided in the compact disk [CD] accompanying these rules:

Provided that such board shall not have any advertisement or promotional messages or pictures or images of cigarettes or any other tobacco products.

(b) no tobacco product is sold through a vending machine;

(c) no tobacco product is handled or sold by a person below the age of eighteen years;

(d) tobacco products are not displayed in a manner that enables easy access of tobacco products to persons below the age of eighteen years.

(2) The onus of proof, that the buyer of the tobacco product is not a person below the age of eighteen years lies with the seller of the tobacco products and the seller in case of doubts may request the buyer to provide appropriate evidence or age proof of having reached eighteen years of age’.

3. After rule 5 as so amended, the following rule shall be inserted, namely: —

‘6. Recovery of Fine by authorized officers. — The authorised officers mentioned in Annexure II shall be competent to act under and compound the offences committed in violation of clause (a) and clause (b) of section 6 of the Act’.

4. At the end of the rules, the following Annexures shall be inserted, namely: —

ANNEXURE I

(See Rule 5(1)[a])

1. The Board shall be of a minimum size of 60 cm by 30cm of white background.

2. The Board shall contain the warning “sale of tobacco products to a person below the age of eighteen years is a punishable offence”, in Indian language(s) as applicable and a pictorial depiction of the ill-effects of tobacco use on health.

ANNEXURE II

(See Rule 6)

Serial No. Person authorised to take action

1. Vice Chancellor or Director or Proctor or Principal or Headmaster or In-Charge of an Educational Institution
2. Assistant Labour Commissioner from the Department of Labour
3. All officers of the rank of Sub-Inspector in State Food and Drug Administration from the Department of Food and Drugs
4. All officers of the rank of Inspectors from the Department of Education
5. All police officers of the rank of Sub-Inspector of Police and above
6. Municipal Health Officers
7. Representatives of Panchayati Raj Institutions (Chairperson or Sarpanch or Panchayat Secretary)
8. District Programme Manager of Finance Manager—District Health Society (National Rural Health Mission)
9. Civil Surgeon or Chief Medical Officer at District Hospital or Medical Officer at Primary Health Centre (PHC)
10. Block Development Officer, Block Extension Educator (BEE)
11. Director or Joint Director Department of Health, and Department of Education in the State Government
12. Nodal Officers of State and District Tobacco Control Cell under National Tobacco Control Programme

[F. No. P-16017/20/2009-PH-I]

B.K. PRASAD, Jt. Secy.

Note.— The principal rules were published in the Gazette of India, *vide* notification number G.S.R. 137, dated the 25th February, 2004 and were subsequently amended *vide* notification number G.S.R. 345(E) dated the 31st May, 2005, and *vide* number G.S.R. 656(E) dated 20th October, 2006.

Printed by the Manager, Government of India Press, Ring Road, Mayapuri, New Delhi-110064
and Published by the Controller of Publications, Delhi-110054.

भारत का राजपत्र The Gazette of India

असाधारण

EXTRAORDINARY

भाग II—खण्ड 3—उप-खण्ड (i)

PART II—Section 3—Sub-section (i)

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

2

THE GAZETTE OF INDIA : EXTRAORDINARY

[PART II—SEC. 3(i)]

MINISTRY OF HEALTH AND FAMILY WELFARE

(Department of Health and Family Welfare)

NOTIFICATION

New Delhi, the 19th January, 2010

G.S.R. 40(E).—In exercise of the powers conferred by Section 31 of the Cigarettes and Other Tobacco Products (Prohibition of Advertisement and Regulation of Trade and Commerce, Production, Supply and Distribution) Act, 2003 (34 of 2003), and in supersession of the Prohibition on sale of the Cigarettes and Other Tobacco Products around Educational Institutions Rules, 2004, except as respects things, done or omitted to be done before such supersession, the Central Government hereby makes the following rules, namely :—

1. Short title, extent and commencement.—(1) These rules may be called the Cigarettes and Other Tobacco Products (Display of Board by Educational Institutions) Rules, 2009.

(2) They shall extend to the whole of India.

(3) They shall come into force on the date of their publication in the Official Gazette.

2. Definitions.—(1) In these rules, unless the context otherwise requires,—

(a) “Act” means the Cigarettes and Other Tobacco Products (Prohibition of Advertisement and

Regulation of Trade and Commerce, Production, Supply and Distribution) Act, 2003 (34 of 2003);

(b) “educational institution” means any place or centre where educational institutions are imparted according to the specific norms and include any school/college and institution of higher learning established or recognised by an appropriate authority;

(2) Words and expression used and not defined in these rules but defined in the Act shall have the meanings respectively assigned to them in the Act.

3. Display of Board by Educational Institutions.—

(1) The owner or manager or any person incharge of affairs of they educational institution shall display and exhibit a board at a conspicuous place outside the premises, prominently stating that sale of cigarettes and other tobacco products in an area within a radius of one hundred yards of educational institution is strictly prohibited and that it is an offence punishable under Section 24 of the Act with fine which may extend to two hundreded rupees.

(2) The distance of one hundreded yards referred to in sub-rule (1), shall be measured radially starting from the outer limit of the boundry wall or fence, as the case may be, of the educational institution.

[F. No. P. -16017/72/2007-PH-I]

V. VENKATACHALAM, Addl. Secy.

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Home Department – Cigarettes and Other Tobacco products (Prohibition of Advertisement and Regulation of Trade and Commerce, Production, Supply and Distribution) Act, 2003 (COTPA) – Committees constituted - Orders issued.

HOME (G) DEPARTMENT

GO (RT). No. 1479/12/Home

Dated, Thiruvananthapuram, 17.05.2012

Read: - 1. Judgment dated 26.03.2012 in WP (C) No. 38513/2010 of Hon'ble High Court of Kerala

2. Lr. No. U4/2799/11 dated 26.04.2012 from the State Police Chief, Thiruvananthapuram.

ORDER

Tobacco and tobacco products are a curse to the society and the world has recognized it for long. Countries all over the world have been initiating various measures to curb this menace. India has also been in the forefront to fight this social evil. Cigarettes and Other Tobacco Products (Prohibition of Advertisement and Regulation of Trade and Commerce, Production, Supply and Distribution) Act, 2003 (COTPA) contained various provisions to discourage the use of tobacco products. Cigarettes and other Tobacco Products (Prohibition of Advertisement and Regulation of Trade and Commerce, Production, Supply and Distribution) Rules, 2004; Prohibition on Sale of Cigarettes and Other around Educational Institutions Rules, 2004; and Cigarettes and other Tobacco Products (Packaging and Labelling) Rules, 2008 have been in place to implement the provisions of the Act.

Kerala Voluntary Health Services, an NGO has approached the Hon'ble High Court of Kerala seeking positive directions for implementation of the statutory COTPA and the rules made thereunder. In the judgment read as (1) above, the Hon'ble High Court directed Government to strictly implement the provisions of Prohibition on Sale of Cigarettes and Other Tobacco Products around Education Institutions Rules, 2004 and to ensure that no tobacco products of whatever nature are sold within 100 yards measured radially starting from the outer limit of the boundary wall or fence or as the case may be of the educational institutions. Government was also directed to form committees at various levels for monitoring the implementation.

In order to implement COTPA and the rules made thereunder, Government are pleased to constitute the following committees in compliance of the judgment read (1) above.

I. School Protection Committee

i.	Head of Institution	-	Chairperson
ii.	PTA President	-	Member.

iii.	MPTA President	-	Member.
iv.	Teacher co-ordinator of PTA	-	Member.
v.	Station House Officer of the area	-	Member.
vi.	School Leader	-	Member.

It shall be the duty of this committee to set the law in motion against the violators of the provisions of COTPA and its allied rules, on its on motion or on a complaint in that regard. The action as above shall be taken within fifteen days from the date of receipt of the information regarding the violation. The committee shall meet atleast once in a month. Student Police Cadets shall aid the committee wherever its units are functioning.

II. District Level Monitoring Committee

i.	District Collector	-	Chairperson
ii.	District Police Chief	-	Member
iii.	District Education Officer	-	Member
iv.	District Medical Officer	-	Member

It shall be the duty of this committee to periodically supervise the functioning of the School Protection Committee in their district. If it is brought to the notice of the District Level Monitoring Committee that no action was taken against the violators by the School Protection Committee, the District Level Monitoring Committee can set the law in motion against the violators. The said committee can also recommend action against the authorities of the school which do not honour these directions. The District Level Monitoring Committee shall have the power to conduct surprise inspection of any school premises and the surroundings in their district to ensure that these directions are complied within letter and spirit. The Committee shall meet atleast once in three months. It shall be the endeavor of the District Level Monitoring Committee to sensitize the school children within their district about the evil effects of use of tobacco and allied products through seminars, campaigns and other effective methods. In this endeavor, the District Level Monitoring Committee shall seek the assistance of the Kerala State Legal Services Authority or the District Legal Services Authority.

III. State Level Monitoring Committee

i.	Secretary, Home Department	-	Chairperson
ii.	Secretary, Health Department	-	Member
iii.	Secretary, General Education Dept	-	Member
iv.	State Police Chief	-	Member
v.	Director of Public Instruction	-	Convenor

This committee shall ensure the performance of the District Level Monitoring Committee by calling for periodical reports from the District Level Monitoring Committee. This committee shall meet atleast once in six months.

The State Police Chief is authorised to frame guidelines for monitoring of School Protection Committees by the District Level Monitoring Committee and publish the same which shall be completed within two weeks. The Director of Public Instruction shall ensure

that School Protection Committees are constituted in all schools of the State within one week of reopening of Schools in the ensuing academic year.

By order of the Governor,
SAJEN PETER
Principal Secretary to Government

To

The State Police Chief, Thiruvananthapuram.
The Accountant General (A & E/Audit), Kerala, Thiruvananthapuram.
The Advocate General, Ernakulam (with C/L)
The Secretary, Health and Family Welfare Department
The Secretary, General Education Department.
Director of Public Instruction
Director of Health Services.
The Director, Higher Secondary Education
The Director, Vocational Higher Secondary Education
The Director, Collegiate Education
The Registrar, Kerala/MG/Calicut/Kannur Universities
The Registrar, Cochin University of science and Technology, Kochi.
The Registrar, Sree Sankaracharya University of Sanskrit, Kalady.
The Registrar, Kerala Agriculture University, Vellanikkara,
Kerala Agriculture University P.O. – 680 656.
The Registrar, Kerala University of Health ^{Sciences} Services, Medical College P.O., Thrissur - 680596
The Registrar, Kerala Veterinary and Animal Sciences University, Pookkod, Wayanad.
The Registrar, University of Fisheries and Ocean Studies, Panagad, Kochi – 682 506.
The Registrar, National University of Advanced Legal Studies, Kinfra Hi-Tech Park,
HMT Colony P.O., Kalamassery, Ernakulam – 683 503.
All District Collectors
All District Police Chiefs
All District Medical Officers
All District Education Officers (Through DPI)
All schools (Through DPI)
General Education Department
Health & Family Welfare Department
Local Self Government Department
Higher Education Department
Home (PS& MS) Department
Agriculture Department.
Fisheries and Ports Department
Animal Husbandry Department
Information & Public Relations Department (for vide publicity)
SF/OC

Forwarded/By order,

Section Officer

Reg. No. രജി. നമ്പർ
KL/TV(N)/12/12-14

KERALA GAZETTE

കേരള ഗസറ്റ്

EXTRAORDINARY

അസാധാരണം

PUBLISHED BY AUTHORITY

ആധികാരികമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്

Vol. LVII	Thiruvananthapuram,	23rd May 2012	No.	1053
വാല്യം 57	Wednesday	2012 മേയ് 23	നമ്പർ	
	തിരുവനന്തപുരം, ബുധൻ	2nd Jyaishta 1934 1934 ജ്യേഷ്ഠം 2		

OFFICE OF THE COMMISSIONER OF FOOD SAFETY, KERALA

ORDER

No. A/1327/2012/CFS.

Dated, Thiruvananthapuram, 22nd May, 2012.

WHEREAS, regulation 2.3.4 of the Food Safety and Standards (Prohibition and Restrictions on Sales) Regulations, 2011 made by the Food Safety and Standards Authority of India in exercise of the powers conferred by clause (i) of sub-section (2) of section 92 of the Food Safety and Standards Act, 2006 (Central Act 34 of 2006) read with section 26 thereof, prohibits articles of food in which tobacco and nicotine are used as ingredients, as they are injurious to health;

AND WHEREAS, gutkha and panmasala are articles of food in which tobacco and nicotine are widely used as ingredients now-a-days;

AND WHEREAS, it is expedient to prohibit gutkha and panmasala in the State of Kerala, being food products in which tobacco and nicotine are widely used as ingredients;

33/2159/2012/DTP.

AND WHEREAS, the Commissioner of Food Safety of the State is empowered under Section 30 of the Food Safety and Standards Act, 2006 to prohibit in the interest of public health, the manufacture, storage, distribution or sale of any article of food in the whole of State;

Now, THEREFORE, in pursuance of regulation 2.3.4 of the Food Safety and Standards (Prohibition and Restrictions on Sales) Regulations, 2011, the manufacture, the storage, the sale or the distribution of gutkha and panmasala containing tobacco or nicotine as ingredients, by whatsoever name it is available in the market, is hereby prohibited in the State of Kerala in the interest of Public Health.

BIJU PRABHAKAR, IAS,
Commissioner of Food Safety.

PRINTED AND PUBLISHED BY THE SUPERINTENDENT OF GOVERNMENT PRESSES
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, THIRUVANANTHAPURAM, 2012.

കേരള സർക്കാർ

സംസ്ഥാന ഫുഡ് സേഫ്റ്റി കമ്മീഷണറുടെ അറിയിപ്പ്

ഫുഡ് സേഫ്റ്റി & സ്റ്റാൻഡേർഡ്സ് ആക്ടിന്റെ സെക്ഷൻ 30 പ്രകാരം സംസ്ഥാന ഫുഡ് സേഫ്റ്റി കമ്മീഷണറിൽ നിക്ഷിപ്തമായ അധികാരം ഉപയോഗിച്ച് പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവിന്റെ സംക്ഷിപ്തം.

<https://www.facebook.com/The100RupeesClub>

1. സംസ്ഥാനത്ത് പുകയില, നിക്കോട്ടിൻ അടങ്ങിയ പാൻമസാല, ഗുഡ്ക (അവ ഏതു പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടാലും) ഉത്പാദിപ്പിക്കുവാനോ, വിതരണം നടത്തുവാനോ, വിപണനം ചെയ്യുവാനോ പാടില്ല.
2. വിജ്ഞാപന തീയതിയായ 22-05-2012 മുതൽ തന്നെ നിരോധനം നിലവിൽ വന്നിട്ടുള്ളതാണ്.
3. നിരോധനം വരുന്നതിനു മുമ്പ് സംഭരിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്പന്നങ്ങൾ അവയുടെ സംഭരണക്കാർ ജൂൺ 15ന് മുമ്പായി സംസ്ഥാനത്തിന് പുറത്തേക്ക് കൊണ്ടുപോകേണ്ടതാണ്. അല്ലാത്തപക്ഷം സാധനം കണ്ടുകെട്ടി കച്ചവടക്കാർക്കെതിരെയും അതോടൊപ്പം ഈ സാധനങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്ന കെട്ടിട ഉടമസ്ഥർക്കെതിരെയും പ്രോസിക്യൂഷൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.
4. നിരോധിക്കപ്പെട്ട ഉത്പന്നങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്തേക്ക് കൊണ്ടു വരുന്നത് നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനായി ചെക്പോസ്റ്റ്, ട്രെയിനുകൾ, അന്തർസംസ്ഥാന ലക്ഷ്യ വിബസ്സുകൾ എന്നിവ കർശനമായി പരിശോധിക്കുന്നതായിരിക്കും. കൂടാതെ ബസ്സുടമകൾക്കെതിരെയും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടവർക്കെതിരെയും നിയമനടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതായിരിക്കും.
5. നിരോധന ഉത്തരവ് ലംഘിക്കുകയോ അതിന് വിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നവർക്ക് പരമാവധി 6 വർഷം വരെ തടവോ 5 ലക്ഷം രൂപ പിഴയോ ശിക്ഷ ലഭിക്കാവുന്നതാണ്.

- നിരോധന ഉത്തരവ് കർശനമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് പൊതുജനങ്ങളുടെയും, വ്യാപാരികളുടെയും, യുവജനങ്ങളുടെയും, രാഷ്ട്രീയ - സാമൂഹിക സൗഹൃദനകളുടെയും നിർഭോഭമായ സഹകരണം അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു.
- പാൻമസാല, ഗുഡ്ക തുടങ്ങി നിരോധിച്ചിട്ടുള്ള വസ്തുക്കൾ സംസ്ഥാനത്ത് എവിടെയെങ്കിലും അനധികൃതമായി സംഭരിച്ചു വെച്ചിട്ടുള്ളതായോ, വിൽപന നടത്തുന്നതായോ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുന്ന പക്ഷം താഴെ പറയുന്ന ഫോൺ നമ്പറുകളിലോ foodsafetykerala@gmail.com എന്ന വിലാസത്തിലോ ഇ-മെയിൽ ആയി പരാതി അറിയിക്കാവുന്നതാണ്. **Website: www.foodsafety.kerala.gov.in**

ബന്ധപ്പെടേണ്ട ഫോൺ നമ്പർ

ജില്ലാ ഫുഡ് സേഫ്റ്റി ഓഫീസർ, തിരുവനന്തപുരം 8943346181, കൊല്ലം 8943346182, പത്തനംതിട്ട 8943346183, ആലപ്പുഴ 8943346184, കോട്ടയം 8943346185, ഇടുക്കി 8943346186, എറണാകുളം 8943346187, തൃശ്ശൂർ 8943346188, പാലക്കാട് 8943346189, മലപ്പുറം 8943346190, വയനാട് 8943346191, കോഴിക്കോട് 8943346192, കണ്ണൂർ 8943346193, കാസർഗോട് 8943346194, ചീഫ് ഫുഡ് സേഫ്റ്റി ഓഫീസർ, ഓറഞ്ചൽ വിജിലൻസ് സ്കാഡ്, തിരുവനന്തപുരം 8943346195, എറണാകുളം 8943346196, കോഴിക്കോട് 8943346197, കമ്മീഷണറുടെ ടെക്നിക്കൽ അസിസ്റ്റന്റ് (ലാബ്) 8943346198, കമ്മീഷണറുടെ കാര്യാലയം 8943346199

GOVERNMENT OF KERALA

No.15885/RD3/2011/LSGD

Local Self Government (RD) Department
Thiruvananthapuram, Dated: 26/04/2011

CIRCULAR

**Sub:- Local Self Government Department - Smoking in public places -
Prohibition of directions of the Hon'ble High Court - Instructions to
the Local Self Government Institutions - issued.**

The Hon'ble High Court of Kerala in its judgment dated 12/07/1999 in OP No.24160/98, K. Ramakrishnan & another Vs.State of Kerala (AIR 1999 Ker.385) observed that smoking in public places will vitiate atmosphere so as to make it noxious to health of persons who happened to be there and therefore smoking in public place is an offence punishable under Section 278 IPC. The Court therefore declared and held as follows:

"(i) Public smoking of tobacco in any form whether in the form of cigarettes, cigars, beedies or otherwise is illegal, unconstitutional and violative of Article 21 of the Constitution of India. We direct the District Collectors of all the districts of the State of Kerala who are suo motu impleaded as Additional respondents 39 to 52 to promulgate an order under Section 133 (a) Cr.PC. prohibiting public smoking within one month from today and direct the 3rd respondent Director General of Police, Thiruvananthapuram, to issue instructions to his subordinates to take appropriate and immediate measures to prosecute all persons found smoking in public places treating the said act as satisfying the definition of "public nuisance" as defined under Section 268 IPC in the manner indicated in this judgment by filing a complaint before the competent Magistrate and direct all other respondents to take appropriate action by way of display of 'Smoking Prohibited' boards etc. in their respective offices or campuses.

(ii) There will be a further direction to Additional respondents 39 to 52 to issue appropriate directions to the respective RTOs to strictly enforce the provisions contained in Rule 227 (1) (d) and 227 (5) of the Kerala Motor Vehicles Rules, 1989.

(iii) Tobacco smoking in public places falls within the mischief of the penal provisions relating to "public nuisance" as contained in the Indian Penal Code and also the definition of "Air Pollution" as contained in the statutes dealing with the protection and preservation of the environment, in particular the Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981.

The respondents, repositories of wide statutory powers and enjoined by the statutes and Rules to enforce the penal provisions therein are duty bound to require that the invidious practice of smoking in public places, a positive nuisance, is discouraged and offenders visited with prosecution and penalty as mandated by law. Accordingly the respondents are liable to be compelled by positive directions from the Court to act and to take measures to abate the nuisance of public smoking in accordance with law. Directions on the above lines are hereby issued.

(v) The continued omission and inaction on the part of the respondents to comply with the constitutional mandate to protect life and to recognize the inviolability of dignity of man and their refusal to countenance the baneful consequences of smoking on the public at large has resulted in extreme hardship and injury to the citizens and amounts to a negation of their constitutional guarantee of decent living as provided under Article 21 of the Constitution of India.

Subsequently Contempt Case C.C (C) No.1445/2010 was filed in the Hon'ble High Court complaining that in spite of the High Court Judgment in 1999 prohibiting smoking in public places, with direction to the District Collectors and the Police to ensure compliance with the direction in the judgment, all over Kerala still there are instances of smoking in public places in violation of the directions. In the judgment dated 22/11/2010, in the Contempt Case, the High Court observed that the judgment dated 12/07/1999 can be enforced completely, by bringing instances of violation to the notice of the Police for taking action of prosecution, failing which the petitioner in the Contempt Case can approach the higher authorities in Police for taking disciplinary action against Police Officers for their failure to comply with the judgment. The Contempt Case was disposed with direction to the Police Authorities

to ensure that those who violate the judgment by smoking in public places are prosecuted. The Court further stated that if there is inaction on the part of the Police, it is for the petitioner or any person to bring it to the notice of higher authorities for initiating appropriate action including disciplinary proceedings.

In the light of the judgment dated 12/07/1999 and 22/11/2010, following instructions are issued to the Local Governments for immediate compliance.-

1. The Secretaries of the Local Governments Institutions will arrange to display 'SMOKING PROHIBITED' boards at public places, and at the premises of the offices under the control of the Local Governments, indicating in such boards that the prohibition is as per the order of the Hon'ble High Court.

2. The Secretaries of the Local Governments and the staff may bring to the notice of the local Police, any instance of smoking in public places, for taking action as per the directions of the High Court.

3. Since smoking in public places is a nuisance, as observed by the Hon'ble High Court, the Secretaries of the Local Governments themselves may take prosecution steps under Section 440 of the Kerala Municipality Act and/or Section 42 of TC Public Health Act or Section 44 of Madras Public Health Act, as the case may be.

4. While granting the D&O Trade Licenses and the Factory Licences under the Kerala Municipality Act/ Kerala Panchayat Raj Act, the Local Governments shall insist a condition to the effect that the licencees shall not allow smoking in their premises and shall display 'No Smoking' boards in such premises.

5. Municipalities, Corporations and Village Panchayaths will undertake public awareness campaigns with the involvement of ayalkoottam/kudumbashree units, to discourage the habit of smoking, use of tobacco products and their sale

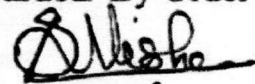
S.M.VIJAYANAND
Additional Chief Secretary (LSGD)

To

All Secretaries/Presidents of Grama Panchayats/Block Panchayats/
District Panchayats (through Director of Panchayats).
All Secretaries/Chairpersons of Municipalities/Municipal Corporations
(through Director of Urban Affairs)
All District Collectors
The Director of Panchayats, Thiruvannanthapuram
The Director of Urban Affairs, Thiruvannanthapuram
All Deputy Directors of Panchayats in all Districts
The Regional Joint Directors of Urban Affairs, Kollam/Kochi/Kozhikode
The Director General of Police, Thiruvannanthapuram
✓ The Director, Information Kerala Mission (For publishing in website)
The Director of Information & Public Relations, Thiruvannanthapuram
PS to Minister (LSGD)
PA to Additional Chief Secretary (LSGD)
Stock file/Office copy.

Forwarded/ By Order

Section Officer

